

## Najznačajnije bolesti krastavca

### **Plamenjača krastavca** (*Pseudoperonospora cubensis*)

Ovo je ekonomski najznačajniji patogen krastavca. Predstavlja problem kako u proizvodnji na otvorenom, tako i u proizvodnji u zaštićenom prostoru. Simptomi se ispoljavaju najčešće na lišću starom 5-15 dana u vidu šarenila lišća. Dolazi do razvoja karakterističnih simptoma krupnih uglastih pega ovičenih lisnom nervaturom. Lišće postaje krto i lomljivo i brzo se suši i izumire. Plodovi na zaraženim biljkama su lošeg kvaliteta i kržljavi.

Što se zaštite tiče treba kombinovati agrotehničke i hemijske mere borbe. Setvu treba uraditi tako da postoji veće rastojanje u redu i između redova, jer to omogućava bolje provetravanje. Sa hemijskom zaštitom kod osetljivih sorti i hibrida treba početi od momenta formiranja prvog stalnog lista. Preporučuje se preventivna primena fungicida. Za zaštitu protiv plamenjače krastavca mogu se koristiti sledeći fungicidi: **Ortiva opti**, fungicidi na bazi **fosetil-aluminijuma, mankozeb+dimetomorf**.

### **Pepelnica krastavca** (*Erysiphe* spp.)

Ova gljiva se javlja u proizvodnji krastavca na otvorenom ali i u zaštićenom prostoru. Na otvorenom polju štete su veoma retke, dok u zaštićenom prostoru, zbog povoljnih uslova za razvoj pepelnica predstavlja ozbiljan problem. Prvi simptomi se javljaju na donjem i srednjem lišću u vidu beličaste pepeljaste prevlake. U početku su pege pojedinačne, a kasnije se spajaju i pokrivaju ceo list. Tkivo ispod pega žuti i nekrotira. Najupečatljiviji simptomi su na najbujnijim biljkama na kojima se patogen najintenzivnije razvija. Obolele biljke zaostaju u porastu, dolazi do sušenja i propadanja cele biljke. To isto se dešava i sa mladim plodovima u zaštićenom prostoru, veoma brzo se suše i propadaju. Fungicid **EMINENT 125 ME** je rešenje za pepelnicu krastavca.

Regulisanje temperature i vlažnosti vazduha i zemljišta u zaštićenom prostoru je veoma važna mera, kao i upotreba fungicida kada je to potrebno. Mogu se koristiti fungicidi na bazi aktivnih materija **bupirimat** ili **miklobutanil**.

### **Gumozna plamenjača stabla (*Didymella bryoniae*)**

Na zaraženim delovima biljaka, listu i stablu (vrežama) uočava se prisustvo brojnih crnih tačaka koje se formiraju u okviru nekrotičnih pega koje su sivomrke boje i javljaju se na vrežama i lisnim drškama, dok su pege na listovima nepravilnog ili okruglastog oblika. Pege se formiraju na mestima grananja glavnih vreža neposredno iznad korena, a to dovodi do uvenuća biljaka. Veoma važan segment u suzbijanju ove bolesti je dvogodišnji plodored, kao i prikupljanje i izbacivanje zaraženih biljnih ostataka. Regulisanje temperature i vlažnosti takođe doprinosi smanjenju mogućnosti za razvoj patogena.

### **Siva plesan (*Botrytis cinerea*)**

Siva plesan predstavlja veliki problem pri gajenju krastavca u zaštićenom prostoru. Simptomi se javljaju na listovima u vidu nekrotičnih pega na ivici ili vrhu lista, uočavaju se sive somotaste prevlake. Na plodovima dolazi do vodenaste truleži pri vrhu ploda ili oko peteljke ploda.

Regulisanje temperature i vlažnosti vazduha i zemljišta u zaštićenom prostoru predstavlja osnovnu meru sprečavanja pojave ove bolesti. Tokom prohladnih i oblačnih dana smanjiti zalivanje i intenzivno provetravati objekte. Obolele plodove treba redovno uklanjati. Uz agrotehničke mere i hemijske mere borbe su važne, ali pri tom treba voditi računa i kombinovati fungicide sa različitim mehanizmima delovanja zbog pojave rezistentnosti i naravno obratiti

pažnju na maksimalan broj tretiranja. Za zaštitu krastavca od sive truleži može se koristiti fungicid na bazi **ciprodinila** u kombinaciji sa **fludioksonilom**.